

NAIT SOEZ'N

Opinieblad voor studerend Groningen sinds 1972 - Jaargang 49 - Nr. 1 - februari 2020

**De mysterieuze
maat 42**

Vertrouwen op God

Wantrouwen

Vertrouwen
in plaats van *goud*

#Mexit

**Complottheorieën
en de platte aarde**

Interview met Wimar Hebels

Hoofredacteur aan het woord

Luchtkastelen

Tijdens mijn studie geschiedenis heb ik geleerd dat woorden onze waarneming van de werkelijkheid bepalen. We kunnen de wereld om ons heen namelijk niet anders duiden dan door middel van taal. Hieruit volgt dus dat de woordkeuze om een verschijnsel, ontwikkeling of gedachtegoed aan te duiden, een bepaald beeld moet oproepen. Dat noemen we beeldspraak.

Bij de diverse verkiezingen in 2019 werden we overladen met zulke beeldspraken. Talrijke slagzinnen passeerden de revue in de media. De VVD liep te koop met een breekbaar vaasje, de FvD blijft bezig een (denkbeeldig?) partijkartel te breken en de SP hoopte de verkiezingen om te bouwen tot een referendum over Rutte. Elk van deze metaforen roept een beeld op en, sterker nog, een emotie. Harde feiten moeten het in het maatschappelijk verkeer meer dan ooit afleggen tegen beeldspraak. In het stemhokje laat de kiezer zich te vaak leiden door emoties dan door kennis over de standpunten van een partij.

Dichter bij huis voeren proto-politici van de medezeggenschapsraden hetzelfde kunstje uit. Elk jaar is het aantal studenten met een paar duizend afgenomen en weer ververs met een nieuwe lichter van een paar duizend. Het is jaarlijks een flink karwei om je als raadspartij weer te moeten profileren. Bepaalde (nietszeggende) beeldspraken zijn er aan de orde van de dag om de aandacht van de argeloze student te trekken. “De universiteit is geen bedrijf,” is de spraakmakendste. Ik ben benieuwd wanneer “De faculteit is geen lunchroom” en “De Hanze is geen bushalte” het straatbeeld gaan sieren.

Maar het wordt helemaal bont als je dingen belooft die niet zijn waar te maken. Een gekozen rector magnificus bijvoorbeeld, of de democratische(re) universiteit van een halve eeuw geleden. Zulke dingen worden niet bepaald op het niveau van een onderwijsinstelling, maar op het niveau van de landelijke politiek. Punt. Waak voor zulke luchtkastelen en trap er niet in – het is je reinste kiezersbedrog.

Waar kun je dan nog wel van op aan? Anders gezegd: waar moet je nog vertrouwen in hebben? Deze editie van *Nait Soez'n* gaat over vertrouwen. De redactie laat haar licht schijnen op dit begrip, met als definitie “geloof in iemands goede trouw en eerlijkheid”.

Veel leesplezier!

Colofon

De *Nait Soez'n* is sinds 1972 een onafhankelijk opinieblad voor studierend Groningen. Het is een uitgave van de Groninger Studentenbond (GSb).

REDACTIE

Christiaan Brinkhuis (hoofredacteur),
Carlo Baalhuis, Caroline Brinkhuis, Matthias Luijckx,
Misha Mans, Nico Wessels, Simone Broekman,
Sybolt Friso.

VORMGEVING / ILLUSTRATIES

Lydwe van Westen

REDACTIEADRES

Muurstraat 16, kamer 17/18
9712 EB Groningen
050 363 4581
redactie@naitsoezn.nl

ACQUISITIE

Adverteren in de *Nait Soez'n*?
Mail naar extern@groningerstudentenbond.nl

DRUKWERK

Scholma, Bedum

LID WORDEN

Wil je lid worden van de GSb, de behartiger van studentenbelangen in Groningen? Dan kan dat via groningerstudentenbond.nl/lid-worden

DONEREN

Draagt u de Groninger Studentenbond een warm hart toe? Word dan donateur! Kijk op groningerstudentenbond.nl/donateur-worden

In deze Nait

04

DOOR NICO LAURENS WESSELS

Wantrouwen

06

DOOR CARLO BAALHUIS

Vertrouwen in plaats van goud

10

DOOR MATTHIAS LUIJKS

Geen vertrouwen in links en rechts

14

DOOR SYBOLT FRISO

Complottheorieën en de platte aarde

18

DOOR SIMONE BROEKMAN

Lekker bij paps en mams - deel III

05

DOOR WESSEL STIENSTRA

Vertrouwen in God

09

DOOR HENK-JAN WONDERGEM

The best the left can get

12

DOOR MISHA MANS

#Mexit

17

DOOR CAROLINE BRINKHUIS

De mysterieuze maat 42

Elke Nait

20

DOOR CHRISTIAAN BRINKHUIS

INTERVIEW MET WIMAR HEBELS

**“De GSb maakte mijn
wereldbeeld completer”**

23

DOOR JAN WILLEM LEEUWMA

Bestuur aan het woord

Wantrouwen

Vertrouwen, een deugd waar de heidense Romeinen zelfs een godin voor hadden, Fides genaamd. Tijden veranderen en Fides' aanbidders zijn op enkele handen te tellen, zo niet op geen. Hoewel het aanbidden van de deugd passé is, wordt er nog altijd waarde aan gehecht, maar is dit nog langer terecht? We leven in een tijdperk waarin bronnen die ooit 'betrouwbaar' waren dat minder en minder worden, een tijdperk van politieke onzekerheid. Wordt het tijd voor een paradigmaverschuiving? Moet wantrouwen en niet vertrouwen voortaan als uitgangspunt worden genomen?

Waarom zou men uitgaan van het goede van de mens?

Vertrouwen doet een mens denken in zijn gebruikelijke routines. Wanneer de gebruikelijke routines niet blijken te werken, wordt men gedwongen af te wijken van de gebruikelijke gevolgtrekkingen. Wantrouwen zorgt hierdoor voor een kritischere blik en nodigt uit tot meer denken buiten de kaders. Wantrouwen lijkt hiermee een prima oplossing voor de toename in het eerdergenoemde nepnieuws van de afgelopen jaren. Politici, belangenbehartigers en de socialemidiabedrijven roepen over het aanpakken van de bronnen, het verwijderen van nepnieuws enzovoort, maar waarom legt men de oplossing niet bij de consument, de lezer of luisteraar? Wanneer iemand iedere bron wantrouwt en niet klakkeloos haar berichten overneemt, is het probleem opgelost. Het idee dat er bronnen zijn waar een mens sim-

pelweg op kan vertrouwen, maakt ons niets anders dan dom en lui.

Waarom zou men uitgaan van het goede van de mens? Het is 2020, de tijd is aangebroken om vertrouwen als uitgangspunt te vervangen door wantrouwen. In 2013 werd een onderzoek gepubliceerd waaruit bleek dat wantrouwen een noemenswaardige invloed heeft op het vormen van stereotypes. Personen die anderen wantrouwen hebben ironisch genoeg minder vooroordelen over anderen. In een wereld waar iedereen elkaar wantrouwt, is ergo geen ruimte voor racisme of homofobie. Bovendien kan het artikel met betrekking tot 'oplichting' ook uit de strafboeken verwijderd worden. Deze sector zal volledig instorten. Niet langer begint een moeder met het overmaken van geld naar iemand die zich voordoeft als haar in de financiële problemen gekomen dochter. Grootouders maken niet langer de complete erfenis over naar iemand die zich voordoeft als een Nigeriaanse prins. Benjamin Franklin, de Amerikaanse wetenschapper, politicus en moralist, zei ooit: *"Distrust and caution are the parents of security."*¹ Duidelijk was hij zijn tijd ver vooruit.

"Distrust and caution are the parents of security"¹

Als laatste, achterdocht maakt gelukkiger. Een echte man heeft geen vrienden; dit is te gevaarlijk. Nooit zal een man teleurgesteld raken door een vriend die te laat komt, die zijn geliefde afpakt, of hem simpelweg in de rug steekt. Immers houdt hij dagelijks

Een leven op grond van vertrouwen kan enkel slechter worden, een leven op grond van wantrouwen enkel beter

rekening met dergelijke scenario's. Mocht men tegen beter weten in besluiten om toch 'vrienden' te maken, lijkt het mij minder schaamtevol om je vrienden niet te vertrouwen, dan door ze te worden misleid. Vertrouwen niets of niemand en teleurstellingen bestaan niet meer, enkel aangename verrassingen. Is het niet beter om gelukkig wakker te worden en erachter te komen dat je partner je tegen de verwachting in niet heeft gewurgd in je slaap dan in het holst van de nacht wakker te schrikken met een kussen in je gezicht? Een leven op grond van vertrouwen kan enkel slechter worden, een leven op grond van wantrouwen enkel beter. Noem een sterker argument.

Een stap van vertrouwen naar wantrouwen levert een mens en mensheid dus tal van voordelen op: een *de facto* immuniteit voor nepnieuws, minder discriminatie, een veiligere samenleving en bovendien, minder tegenslag en meer geluk. Reden genoeg om zo spoedig mogelijk te beginnen met een radicale verandering in uitgangspunt.

¹ Posten, A.-C., & Mussweiler, T. (2013). When distrust frees your mind: The stereotype-reducing effects of distrust. *Journal of Personality and Social Psychology*, 105(4), 567-584.

VERTROUWEN OP GOD

De wereld wordt steeds religieuzer. Dit klinkt misschien bijzonder in de oren van de gemiddelde Groningse student aan de RUG, omdat jongeren tussen de 18 en 25 jaar de minst actieve religieuze bevolkingsgroep in Nederland zijn. Ongeveer 30% van deze mensen belijdt het geloof. Ik val zelf in de groep van 70% die dat niet doet. Met die insteek zou het je logisch in de oren kunnen klinken dat de globale samenleving die door technologie en voortschrijdende wetenschap steeds 'rationeler' zou moeten worden, automatisch minder snel naar de kerk gaat. Het zou dan ook verbazend zijn dat mensen juist meer of strenger gelovig worden. Echter, miljarden mensen zijn nog steeds religieus ingesteld en wereldwijd neemt het aantal mensen dat zichzelf godsdienstig noemt gestadig toe. Er valt dus nog wel wat te prikken in de enigszins neerbuigende aanname dat de meerderheid van de wereld uiteindelijk wel atheïst wordt. In dit stuk volgt een korte analyse over geloof in de 21ste eeuw en hoe studerend Groningen zich daarmee bezighoudt.

In Nederland wordt de groep religieuze mensen al jaren kleiner. Zeker de protestantse christenen, traditioneel de meerderheid in Nederland, hebben het zwaar te verduren. Jongeren geloven minder vaak dan mensen boven de 25 en mensen die hoger onderwijs genieten zijn ook minder vaak religieus dan Nederlanders die minder hoog onderwijs hebben gedaan. Academici zijn zelfs de minst religieuze mensen in het land. Zo blijft een hardnekkig idee dat godsdienstigheid 'niet meer van deze tijd is' bestaan. Onder verschillende religiewetenschappers gold er sinds de jaren zestig een consensus dat naarmate de wereldbevolking meer 'ontwikkeld' raakte (opnieuw een controversiële term, want wanneer beschouw je een land of volk als ontwikkeld?), dat secularisatie verder zou toenemen. Zo gebeurde dat gestaag in heel West-Europa. Tegenwoordig vallen er steeds meer gaten in deze theorie.

De NSG, of Navigators Studentenvereniging Groningen, heeft een elk jaar groeiend aantal leden en is daardoor nu met 500 sterk de vierde vereniging van ons mooie stadje

Religie kan verbonden worden met een bruisend studentenleven, met mensen van je eigen leeftijd met wie je je verbonden voelt, op een ludieke en toegankelijke manier

Kijk naar de Navigators, een landelijk netwerk van studentenverenigingen met een christelijke identiteit die in verschillende Nederlandse studentensteden afdelingen heeft. De NSG, of Navigators Studentenvereniging Groningen, heeft een elk jaar groeiend aantal leden en is daardoor nu met 500 sterk de vierde vereniging van ons mooie stadje (na Vindicat, Albertus en Dizkartes). Met hun motto 'Bier en Bijbel' proberen ze het gezellige studentenleven te combineren met het christelijk geloof. Dit doen ze door met elkaar te bidden op vaste momenten, kun je 1 op 1 in gesprek gaan met een mentor en zijn er verschillende discipelschapsgroepen die samen de Bijbel lezen en elkaar stimuleren in het geloof. Ze zijn overigens niet de enige christelijke studentenvereniging in Groningen. Zo is er Ichtus (interkerkelijk), de C.F.S.R. en de GSV (gereformeerd), en HOST-IFES (voor internationals). Bij elkaar zijn er zo bijna duizend studenten die hun religie actief verbinden met hun geloof.

Religiositeit kan ook op verschillende manieren ingevuld worden. Zo is er in onze internationale studentengemeenschap een breed scala aan mensen die misschien niet meer wekelijks de kerk bezoeken, maar wel op persoonlijk niveau geloof belijden of anderzins geloven dat er meer is dan alleen het aardse bestaan. Echter, veel van deze gelovigen willen niet vastzitten aan een traditionele institutie zoals een kerk, moskee of ander godshuis. Het is juist deze variatie aan mogelijkheden in de moderne wereld die het mogelijk maakt dat religie zo vitaal is, ook in het traditioneel 'heidense' Groningen, ook onder studenten. Het geloof staat niet vast. Naar de kerk gaan hoeft allang geen orthodoxe aangelegenheid te zijn, met rigide preken en psalmenzang. Religie kan verbonden worden met een bruisend studentenleven, met mensen van je eigen leeftijd met wie je je verbonden voelt, op een ludieke en toegankelijke manier. Laten we die diversiteit en levendigheid vieren.

Vertrouwen in plaats van goud

Niet onbekend is dat de wereld waarin wij leven een sterke mate van ongelijkheid kent. Sommigen hebben een betere toegang tot een opleiding en daardoor meer kans op een goede baan en simpelweg een beter leven dan anderen. Die anderen moeten roeien met de riemen die ze hebben en hebben vaak niet de middelen om überhaupt te kunnen studeren met als gevolg dat zij in armoede moeten leven. Daaruit blijkt meteen wie de hoofdrolspeler is in dit verhaal: geld/money/dinero/دولار/錢. Ons hele leven is gebaseerd op geld en daar naar ingericht. Als kinderen gaan we naar school om de basisvaardigheden te leren die we nodig hebben om later in ons leven een opleiding te kunnen volgen. Dit doen we zodat we daarna de rest van ons leven kunnen spenderen aan het verdienen en uitgeven van geld.

Opmerkelijk is dat op een aantal plekken in de wereld aanzienlijk meer geld aanwezig blijkt te zijn dan op andere plekken. Sterker nog: geld lijkt zich te concentreren op een paar specifieke delen van onze aardbol (met name Europa en de Verenigde Staten). Op deze plekken bevindt zich ten opzichte van de rest van de wereld een ongekend groot percentage van onze wereldwijde bankrekening.

Uit de cijfers van het *Global Wealth Data-book*, een jaarlijks rapport van de Zwitserse financiële dienstverlener Credit Suisse, kan het volgende worden geconcludeerd: als je al het geld in de wereld op één hoop gooit, kun je de wereldbevolking verdelen over vier groepen die elk hun eigen aandeel hierin hebben:

De global lower class

- bezit minder dan 10.000 (USD)
- 64% van de bevolking valt hieronder
- deze groep heeft slechts 2% aandeel in het totaal

De global middle class

- bezit tussen 10.000 – 100.000 (USD)
- 27% van de bevolking valt hieronder
- heeft 14% aandeel in het totaal

De global upper-middle class

- bezit tussen 100.000 – 1.000.000 (USD)
- 9% van de bevolking valt hieronder
- heeft 39% aandeel in het totaal

De upper-class of 'the one percent'

- bezit meer dan 1.000.000 (USD)
- slechts 1% van de bevolking valt hieronder
- heeft maar liefst 45% aandeel in het totaal

Om het allemaal wat beter te begrijpen zou je de volgende vergelijking kunnen maken. Stel dat er een groep van 100 mensen is die een bedrag van 1000 euro onder elkaar moet verdelen. Eén gelukkig persoon (*the one percent*) gaat er dan met een bedrag van 450 euro vandoor. Volgens zijn er negen personen die de *global upper-middle class* vormen en elk een bedrag van 43,30 euro mee naar huis mogen nemen. Ook niet verkeerd. Daarna is de *global middle class* aan de beurt die bestaat uit 27 personen die elk een bedrag van 5,20 euro krijgen. Als laatste komt de *global lower class* aan de beurt. Zij moeten met 64 personen het overgebleven bedrag van 20 euro verdelen wat neerkomt op slechts 0,32 eurocent per persoon. Zie hier de sterke mate van ongelijkheid.

Waar komt deze ongelijkheid vandaan? Daarvoor moet je in de eerste plaats weten waar geld vandaan komt. Hoe wordt het gecreëerd? Wie beheert en distribueert het? Eén zekerheid bestaat in het feit dat dit niet de overheid is. De schatkist van een land kan immers ook in het rood staan. Op dat moment bestaat er een schuld bij een andere overheid of een private partij. De kans is groot dat deze partijen op hun beurt schulden hebben bij anderen. De vraag is wie er aan de top van deze keten staat. Wie is deze partij en hoe komt zij aan het geld dat op mondiaal niveau wordt gedistribueerd? Voor het antwoord op die vraag

moeten we terug naar het begin van de twintigste eeuw, waarin de Amerikaanse senator Nelson Aldrich in het geheim een vergadering organiseerde. Hij bracht daarin bankdirecteuren en een aantal der allerrijksten ter wereld samen. Tijdens deze negen dagen durende vergadering werd het Federal Reserve System geboren. Dit systeem werd gebaseerd op het idee, dat al uit 1694 stamt, om een centrale bank op te richten die uit het niets geld kan creëren waarvan de Amerikaanse overheid kan lenen.

Zoals te verwachten viel, zat het Amerikaanse volk niet te wachten op het idee van een centrale bank. Tussen 1694 en 1910 waren er namelijk al meerdere pogingen gedaan om een dergelijke bank op te richten. De uitkomst daarvan was echter steeds dat een kleine groep mensen daar rijker van werd, terwijl de rest van het volk dieper in de schulden achterbleef. De *'Aldrich Bill'* werd dan ook in eerste instantie niet aangenomen. Toch lukte het in een latere poging wél om dit wetsvoorstel door het Congres te loodsen. Dit deden Aldrich en zijn companen door op slinkse wijze onder meer de naam van het wetsvoorstel te veranderen in de *'Federal Reserve Act'*, zodat niet langer Aldrich's naam hieraan verbonden was. Ook lieten ze het publiek geloven dat bankiers tegen het wetsvoorstel waren door nieuwspublicaties

te laten plaatsen waarin deze bankiers zich verzetten tegen de *Act*, waardoor het volk juist vertrouwen kreeg in de *Act*. De gedachte onder het volk was: als de rijken zich verzetten tegen de *Act* dan zal dat wel ten goede komen aan de inkomensgelijkheid. Een goed voorbeeld van fake news uit die tijd. Kortom: de *Federal Reserve Act* werd aangenomen en zo kreeg een selecte groep mannen het monopolie op het creëren en distribueren van Amerikaans geld.

Fast forward naar de huidige tijd. De Federal Reserve is uitgegroeid tot de machtigste instantie van de wereld. Ze is vrijwel geen verantwoording verschuldigd aan de overheid. Het systeem van de centrale bank heeft zich bovendien uitgebreid tot over de hele wereld. In Europa kennen we bijvoorbeeld de Europese Centrale Bank (ECB). Feit is

Wie beheert en distribueert het? Eén zekerheid bestaat in het feit dat dit niet de overheid is

dat al deze centrale banken Amerikaanse dollars in hun reserves hebben. Het geld dat zij uitlenen, zoals de euro en vroeger de gulden, wordt dan ook ondersteund door de waarde van de Amerikaanse dollar. De vraag is dan natuurlijk: waar wordt de Amerikaanse dollar door ondersteund? Hoe komt deze aan zijn waarde? Tot voor 1971 was dit een relatief simpel systeem. De waarde van de Amerikaanse dollar werd vastgesteld aan de hand van de goudstandaard. De

Ons hele leven is gebaseerd op geld en daar naar ingericht

waarde van goud bepaalde de waarde van de Amerikaanse dollar. Deze kon ook worden ingeruild voor goud. Dit zorgde voor een stabiele waarde van de Amerikaanse dollar. Helaas maakte president Nixon daar een einde aan in 1971 toen hij de Amerikaanse dollar loskoppelde van de goudstandaard. Tot op de dag van vandaag is de Amerikaanse dollar dus niet meer afhankelijk van de goudstandaard. Hoe komt het dan toch dat we met datzelfde geld boodschappen kunnen doen, ondanks dat het niet meer verbonden is aan de goudstandaard en dus geen echte waarde meer heeft? Eén woord: vertrouwen. In plaats van de goudstandaard bepaalt het vertrouwen in de overheid de waarde van het geld. De overheid zegt dat het geld is, dus dat is dan ook zo. De waarde van ons geld is niet meer afhankelijk van goud, maar van vertrouwen in het systeem.

Het systeem werkt dus op basis van vertrouwen. Daarmee is de vraag waar het geld nu precies vandaan komt nog niet beantwoord. Feit is dat er steeds meer geld in de wereldeconomie wordt gepompt. Dat zie je aan het feit dat alles tegenwoordig duurder is dan tientallen jaren geleden. Waar komt dit geld vandaan en wie kan dit creëren? Het lijkt alsof iemand zomaar *'out of thin air'* bankbiljetten uit zijn mouw kan schudden. In feite is dit ook zo. Het werkt ongeveer als volgt. Wanneer de overheid geld tekort komt, leent zij geld bij de centrale bank. De Federal Reserve stelt dit geld beschikbaar aan de centrale bank. De centrale bank leent het geld aan de overheid (met rente). Op deze

manier kunnen overheden hun rekeningen betalen en blijft het systeem van de centrale bank draaiende. De centrale bank verdient immers aan de rente. Maar wacht even: hoe komt de Federal Reserve dan aan het geld dat zij beschik-

De overheid zegt dat het geld is, dus dat is dan ook zo

baar stelt? Uiteraard: *'out of thin air'*! Zij hebben de macht om als uitvinders en monopolisten van het systeem geld te creëren en met rente kunnen uitleenen op het moment dat bijvoorbeeld een overheid daarom vraagt. De vraag waar geld vandaan komt is hiermee dus beantwoord: op het moment dat er tekorten ontstaan, wordt er simpelweg geld uit het niets gecreëerd. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het systeem teert op de schulden van anderen. Ontstaan er schulden, dan wordt er geld gecreëerd, zodat het vervolgens kan worden uitgeleend en hieraan verdiend kan worden in de vorm van rente. Het lenen en terugbetalen zorgen voor nieuwe schulden en zo is de cirkel rond. Zouden er geen schulden meer zijn en is iedereen welvarend, dan is er geen behoefte meer aan geld en geen mogelijkheid meer om te verdienen aan rente. Het systeem zal dan uiteindelijk opdrogen.

We zien hier een verband tussen het systeem enerzijds en de verschillen in

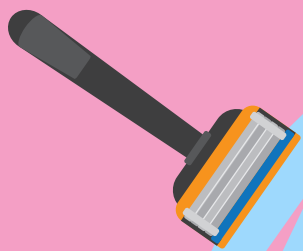
rijkdommen anderzijds. Zonder schulden draait het systeem niet. Rijkdom kan niet bestaan zonder armoede. Dit is voor een groot deel de verklaring van de sterke mate van ongelijkheid in deze wereld. Een oplossing zou kunnen bestaan in de mogelijkheid voor overheden om hun eigen geld te produceren. De centrale bank zou in die situatie niet in private handen zijn, maar in handen van de overheid. Op deze manier wordt voorkomen dat de overheid een gigantisch bedrag aan rente moet betalen over haar eigen schuld. Bovendien heeft de overheid zo meer grip op de distributie en gelijke verdeling van geld. President Lincoln heeft dit in het verleden proberen te bewerkstelligen door zelf geld te produceren dat door de overheid werd uitgegeven: de *'Greenback dollar'*. Helaas weten we allemaal hoe het met deze president is afgelopen...

TEKST CARLO BAALHUIS

The best the left can get

Begin vorig jaar lanceerde Gillette een reclamecampagne die veel controverse opbracht. Het filmpje rekende af met Gillette's oude slogan *'The best a man can get'* en liet een progressief geluid horen tegen *toxic masculinity*, riep mannen op zich te verbeteren en hun verantwoordelijkheid te nemen in het creëren van een veilige samenleving. Het filmpje was goed in elkaar gezet en een stap vooruit voor iedereen die zich, net als ik, regelmatig ergert aan het verknipte beeld op mannelijkheid dat veel andere media maar al te graag laten zien. Het beeld dat mannen vooral door seks geobsedeerde, bierdrinkende, emotioneloze beesten zijn.

De reactie vanuit de conservatieve hoek liep zoals verwacht. Getriggerde Peterson fanboys riepen moord en brand over de feministische propaganda: boycotts, blogposts en YouTube *reaction videos* verrijkten het web. Ik heb nog steeds niet begrepen hoe het oproepen tot het verbeteren van de maatschappij nu echt zo kwalijk is, maar goed, het is niet hun voorspelde reactie.

Het eindeloos problematiseren van alles en iedereen is zo vermoeiend. Is de boodschap niet problematisch, dan is de intentie problematisch. Is die toch goed, dan is de zender en zijn/haar privileges wel weer problematisch. En zelfs is die goed, dan doet het wel weer af aan de ongehoorde activisten die hebben geleden voor de Strijd. Terwijl op de rechterflank van het politieke spectrum de evangelische christenen en fascistten hun handen ineen kunnen slaan om een hoererende vastgoedmiljonair op het schild te hijsen is de progressief linkse puurheidspolitie nog steeds driftig op zoek naar die ene Reine Redder die zonder problemen deze boze wereld kan verlossen onze patriarchische overheersers.

Graag zie ik de progressieve flank die geluiden in het maatschappelijk debat op inhoud beoordeelt in plaats van op achtergrond en zich meer verdraagzaamheid kan toemeten als een maatschappelijke actor zijn middelen inzet om een links geluid te laten horen. Wellicht komen we dan niet allemaal onbevelekt aan, maar we maken de wereld wel weer wat beter.

Het gaat mij meer om de reactie uit de progressieve hoek. Want hier werd niet de rode loper uitgelegd voor dit spotje, maar kon Gillette ook hier een stortvloed van kritiek verwachten. Waarom? Omdat het filmpje niet gemaakt zou zijn met de juiste intenties. Gillette heeft jarenlang geprofiteerd van verknipte mannelijkheid. Even één spotje lanceren om *woke points* te scoren en zo weer hip en cool te zijn. Maar daar traptten echte progressieven niet in! Zij prikken gelijk door deze groot-kapitalistische misleidingstruc heen. Gillette is fout, en daarmee de boodschap ook.

Dat is een gemiste kans en exemplarisch voor het gebrek aan sociale vooruitgang in de laatste twintig jaar. Ik snap de redenatie wel en geloof zeker dat Gillette ook gewoon geld wilde verdienen door sympathie op te wekken bij een bepaalde doelgroep bij wie dit filmpje goed aanslaat. Maar dat wil niet zeggen dat de boodschap inherent slecht is. Signalen als deze moeten juist aangeemoedigd worden.

Geen vertrouwen in links en rechts

Studeren is zelfkastijding. Allereerst volgen veel studenten een opleiding die ze niet interesseert, dan is elk college afzien. Ten tweede, studenten die *echt* iets leren moeten zichzelf herscheppen. Ten voorbeeld: ik dacht dat de mensen die in de achterstandswijken woonden slachtoffers waren van hun omgeving en hun gezondheid, met goed onderwijs hoeft niemand daar te wonen. Deze feitenvrije mening werd gesloopt tijdens een college sociologie. Professor Veenstra legde uit dat deze mensen van jongs af aan bloot worden gesteld aan gedrag dat niet bevorderlijk is voor hun maatschappelijke leven. Tevens is er een genetische component. Rechts liegt dat hard werk altijd als een panacee presenteert, veelal kunnen deze mensen met harder werken niet aan de armoede ontsnappen. Wie heeft er werk voor iemand met een I.Q. van 75?

Van genen kun je jezelf moeilijk bevrijden

Van genen kun je jezelf moeilijk bevrijden. Zeker niet nu de EU nog zo verschrikkelijk moeilijk doet over *gene editing*. Dit is waarschijnlijk van korte duur, als de Chinezen de beuk erin gooien kan Europa niet achterblijven. Waarom we hier vrijwillig een achterstand oplopen is mij niet duidelijk. Iedereen weet dat men in Brussel zeer competent is. Ze weten echt wat ze doen...

Hoeveel links ook schreeuwt over slechte scholen en onderdrukking door het patriarchaat, het (neo-)kolonialisme (vul hier het linkse modewoord van de dag in), etc., aan genen en omgeving kun je niet ontkomen. Deze mensen en hun kinde-

ren zullen waarschijnlijk voor generaties lang onderklasse zijn zoals in de regel hun voorouders dat ook waren. Gelukkig zal een deel zich kunnen bevrijden uit deze omstandigheden. Links en rechts begrijpen niet de fundamentele problemen van onze onderklasse. Genen en omgeving passen niet in linkse deugpraatjes over slachtofferschap en ook niet in rechtse verhalen dat mensen harder moeten werken en hun kansen moeten benutten.

Wie gaat die chronisch zieke migrainepatiënt aannemen, die van normaal licht ziek wordt? Wie is er zo wreed deze medemens te dwingen te komen werken. Hij komt op werk, het TL-licht brandt, hoofdpijn, misselijkheid en braken tot gevolg. Bij deze aandoening is het patriarchaat niet de schuldige noch iemands bereidheid om te werken. Deze zieke broeder heeft pech in zijn genen. Zonder schuld van zichzelf, zonder schuld van de samenleving. Eenieder wast zijn handen in onschuld, gelijk Pontius Pilatus. Natuurlijk kunnen we gewoon de ziekmakende genen er uitknippen en daarmee de kans op ziekte verminderen. Dat is wel zo sociaal naar het nageslacht dat erfelijk belast kan worden. De haken en ogen wat betreft ten dele vooruitlopen op de wetenschap zijn voor een ander moment. Maar in het kort, het zou kunnen, maar we doen het niet.

Links en rechts schieten dus tekort in deze moderne tijd. Stop ermee. Probeer iets anders. Dat zou je moeten leren, gelijk in het eerste jaar. Dan kan niemand meer zeggen dat de sociale wetenschappen geen nut hebben. Maar veel belangrijker: je staat in de wereld met een op feiten gebaseerd wereldbeeld in plaats van een wereldbeeld gefundeerd op feitenvrije giftige ideologie. Dat studenten linkser de universiteit uitgaan dan dat ze naar binnen gaan toont het falen van de universiteit aan wat betreft humane vorming.

Studeren is jezelf pijn doen!

Een ander pijnlijk feit, wat thuis hoort in je eerste jaar, is dat intelligentie voor 80% genetisch is voor volwassenen (zie p. 52 van *The neuroscience of intelligence* van dr. Richard Haier). Veel banen vragen een minimaal I.Q. van 83. Het is verboden om mensen aan te nemen in het Amerikaanse leger als de aspirant-rekruut een I.Q. heeft lager dan 83. Dit is niet gek, want met een I.Q. van 83 ben je ongeschikt voor alle beroepen. Let wel, dat is een slordige 10-15 procent van onze populatie. Dat zijn 1,7 tot 2,5 miljoen Nederlanders van de circa 17 miljoen. Deze jongens en meisjes zullen zelden werk vinden, hebben vaak moeite met het beheren van een bankrekening, etc. Het hedendaagse links of rechts heeft niks te melden aan deze mensen om ze te helpen. Links en rechts kunnen ook niet verklaren waarom deze mensen het zo zwaar hebben. Immers, een gebrek aan werklust of een overschot aan onderdrukking door de 'witte heteronormatieve samenleving' verklaart niet waarom deze mensen het zwaar hebben. Sterker nog: beide fouten in het denken, ofwel drogreden, of, zoals ze in de krant staan, links en rechts maken het lijden van deze mensen alleen maar erger. Links trekt aandacht met zielige verhaaltjes en verleidt daarmee de kiezer. Rechts vindt dat anderen harder moeten werken maar heeft geen idee van de feiten.

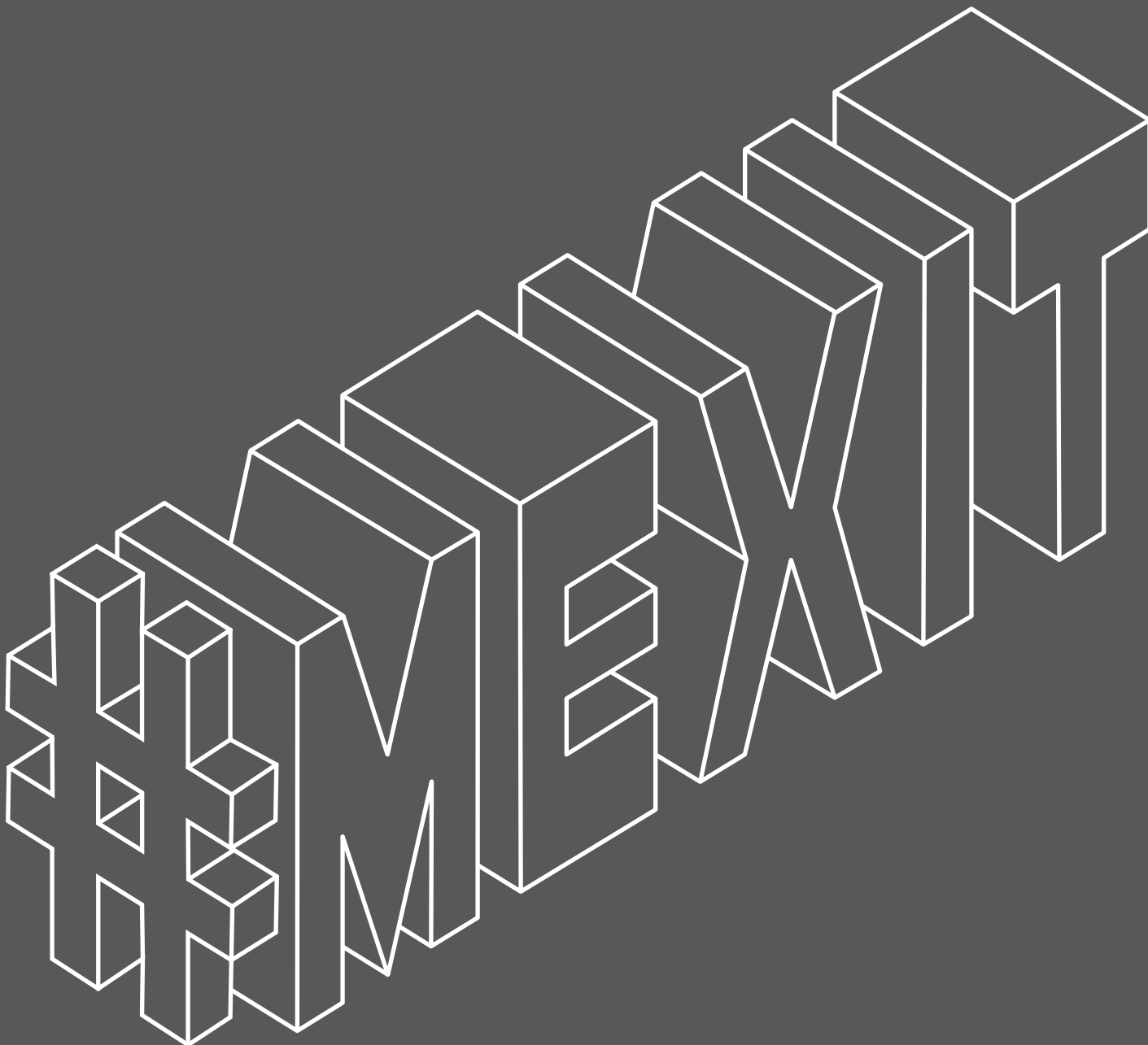
Dat studenten linkser de universiteit uitgaan dan dat ze naar binnen gaan toont het falen van de universiteit aan wat betreft humane vorming

De lezer denkt: klaar. Nee, dit probleem wordt alleen maar erger. Door de toename van automatisering, robotisering en dergelijke, wordt het werk voor de mensen met een lager I.Q. steeds sneller vervangen door een machine. Met zelflerende kunstmatige intelligentie zal dit alleen maar sneller gaan. Wat moeten we doen met deze massa's werklozen? Ze bevrijden van de onderdrukking of zeggen dat ze harder moeten werken is in ieder geval niet de oplossing.

Het hedendaagse links of rechts heeft niks te melden aan deze mensen

Dit is slechts een de voorbeelden van een van de vele feiten, die je vertrouwen in links en rechts doet verliezen. Het ware studeren doet pijn omdat: a) het herscheppen van je wereldbeeld noodzakelijk is, b) links en rechts niet geïnteresseerd lijken in de waarheid en c) makkelijke oplossingen gepresenteerd door links en rechts niet meer zijn dan nepnieuws. En dat is zonde: alleen als je de waarheid verstaat, kan de waarheid je vrijmaken. Een oplossing voor veel problemen ligt daar waar je niet wil kijken. De waarheid moet je uit de goot halen. *Gene editing* is op zich geen slechte goot. Een citaat dat vaak aan Solzjenitsyn wordt toegeschreven luidt: de moderne mens ziet God niet omdat die niet laag genoeg kijkt.

TEKST MATTHIAS LUIJKS

ALS IN EEN MAFFIAFILM WERD ZE MIDDELS EEN ZWARE AUTOBOM OM HET LEVEN GEBRACHT

Het vertrouwen en optimisme van EU-burgers in de toekomst van de Europese Unie is, *as we speak*, op het hoogste niveau sinds 2014. Dit blijkt uit de laatste Eurobarometer-enquête van de Europese Commissie. De steun voor de euro is nog nooit zo hoog geweest en het vertrouwen in de Europese Unie blijft groter dan het vertrouwen in de nationale regeringen of parlementen. Enerzijds een fijne constatering voor een dergelijk samenwerkingsverband, anderzijds wellicht een zorgelijke conclusie,

gezien het feit dat wederzijds vertrouwen en wederzijdse erkenning tussen de EU-lidstaten een belangrijk fundament is voor de effectiviteit van de Europese Unie.

Wanneer men zich concentreert op specifieke EU-lidstaten, is de conclusie – dat het algemene vertrouwen in de Europese Unie groter is dan het vertrouwen in de nationale regeringen en parlementen – in ieder geval allerm minst verrassend. Daar waar de Europese Unie

namelijk al heel wat zorgenkindjes heeft of heeft gehad, zoals bijvoorbeeld Polen, Hongarije en Griekenland, lijkt nu Malta het grootste 'hoofdpijndossier' te zijn voor de Europese Unie.

De onthullingen die recent in deze Zuid-Europese dwergstaat zijn gedaan lijken regelrecht uit een ware thriller te komen en voldoen niet bepaald aan de Unierechtelijke standaard. De onderzoeksjournaliste die de bal aan het rollen bracht, heette Daphne Caruana Galizia. Op haar blog bracht ze de ene na de andere Maltese corruptie-affaire aan het licht. In oktober 2017 moest ze deze journalistieke topprestatie met de dood bekopen. Als in een maffiafilm werd ze middels een zware autobom om het leven gebracht.

Ruim twee jaar later blijken meerdere machtige mannen betrokken te zijn geweest bij het opdracht geven tot de moord, dan wel het toedekken ervan: een van de rijkste zakenlui van het eiland, Yorgen Fenech, de kabinetschef, Keith Schembri, diverse ministers en zelfs premier Joseph Muscat. De twee eerstgenoemde mannen zouden de moord beraamd hebben, nadat Caruana hun gezamenlijke witwaspraktijken had onthuld. De rol van de premier blijft vooralsnog onduidelijk. Wist hij op voorhand van het moordcomplot? Of heeft hij 'slechts' achteraf geholpen hun rol toe te dekken?

Hoe het ook zij, duidelijk is dat het openbaar bestuur van EU-lidstaat Malta tot op het hoogste niveau is gecorrumpeerd. Zo onthulde een club journalisten die het werk van Caruana voortzette kort geleden nog dat kabinetschef Schembri eigenaar is van 17Black. Een bedrijf dat opdook in de *Panama Papers* en waarschijnlijk werd gebruikt om geld uit Azerbeidzjan naar Malta te sluizen om steekpenningen te betalen rond het contract voor een elektriciteitscentrale, die Fenech nota bene in bezit heeft.

Onder serieuze druk kondigde premier Muscat, inmiddels uitgeroepen tot meest corrupte persoon van 2019, begin december in een televisietoespraak zijn aftreden aan. Critici hadden het vermoeden dat Muscat echter nog allerlei snode

plannen in petto had om de verkiezing van zijn opvolger te beïnvloeden. Deze opvolger zou hem immers uit de wind moeten houden. Inmiddels is het tot een daadwerkelijk aftreden gekomen en is Robert Abela verkozen tot nieuw leider van de regerende partij. Of Muscat nu de dans ontspringt en of de nieuwe premier een oplossing heeft voor de achtergelaten politieke crisis, moet nog worden afgewacht.

meer druk te gaan zetten op de lidstaat. Commissievoorzitter Ursula von der Leyen sloot begin dit jaar niet uit een Artikel 7-procedure te beginnen tegen Malta. Middels een dergelijke procedure kunnen lidstaten die de regels van de rechtsstaat systematisch en aanhoudend schenden, het stemrecht dat zij in de Raad van de Europese Unie hebben, kwijtraken.

NIET VERWONDERLIJK IS DAN OOK DAT HET FOUTE GELD IN MALTA TEGEN DE PLINTEN KLOTST

Het gecorrumpeerde openbare bestuur van Malta is echter lang niet het enige schandaal op Malta. De corruptie gaat natuurlijk gepaard met geld - fout geld. Niet verwonderlijk is dan ook dat het foute geld in Malta tegen de plinten klotst. Met banken die opereren als witwasautomaten, soepele regelgeving voor internetcasino's en een laag btw-tarief voor luxejachten komt de laatste jaren van over de hele wereld fout geld Malta binnenstromen. Belangrijke schakel hierin is de (legale) verkoop van EU-paspoorten á 9 ton per stuk. Malta opent met deze handel namelijk de poorten van de Europese Unie voor niet-westerse rijkelui én criminelen. Saillant detail is overigens dat een hoogleraar van onze eigen Rijksuniversiteit Groningen, als adviseur, een klein vingertje in de pap heeft bij dit omstreden handeltje. Dit bleek uit een door Nieuwsuur gepubliceerd onderzoek. Naar aanleiding van deze publicatie startte ook de Rijksuniversiteit Groningen zelf een uitgebreid onderzoek naar haar 'paspoortprofessor'. Dit onderzoek loopt nog.

Nadat al eerder alarmerende rapporten over Malta zijn verschenen, is in Europa inmiddels de vraag gaan groeien of de kleinste EU-lidstaat de interne crisis wel zelf kan oplossen. De Europese Commissie heeft in ieder geval besloten toch

Ik betwijfel echter of een dergelijke procedure de bestuurlijke wanorde in Malta doet verdwijnen. De kern van het probleem lijkt namelijk te zijn dat de premier binnen het huidige Maltese staatsbestel een almachtige rol heeft. Hij benoemt politiechefs, openbaar aanklagers, allerlei toezichthouders en rechters. Hoewel een dergelijke praktijk indruist tegen de Europeesrechtelijke waarden, beschikt diezelfde Europese Unie niet over échte dwangmiddelen om lidstaten te dwingen haar interne organisatie conform die waarden in te richten. Vanuit de Europese Unie kan slechts druk worden uitgeoefend, dat is iets anders als dwang. Een meer op de trias politica gebaseerd regeringssysteem zou Malta in ieder geval deugd doen. Wellicht dat de nieuwbakken premier in zoverre orde op zaken kan stellen.

TEKST MISHA MANS

Complottheorieën en de platte aarde

Een situatieschets

Sinds jaar en dag ben ik al geïnteresseerd in het gevarieerde scala aan complottheorieën die je tegenwoordig overal en nergens voorbij ziet komen. Elvis en Adolf Hitler leven nog (of hebben in elk geval langer geleefd dan de meesten denken), Paul McCartney is juist dood, Trump is eigenlijk een alligator-alien en de aarde is plat. Een rijtje met ridicule waanideeën, zou je zeggen. Veel mensen nemen deze theorieën vaak dan ook niet zo serieus. Complottheoristen worden afgeschilderd als ‘gekkies’: *outsiders* met aluminiumfolie hoedjes die, samen met hun laptop en gekke alternatieve websites, in hun eigen waanwereldje leven. Vooral niet te veel aandacht aan besteden, is vaak het sentiment.

Dit is niet veel anders wanneer het gaat om de *flat earth theory* – de eerdergenoemde theorie dat de aarde niet bolvormig, maar een platte schijf is. Het model zal misschien wel een beetje bekend zijn: de Noordpool zit perfect in het midden, Antarctica is (volgens de meeste modellen) in feite een ijsmuur die de Aarde omringt, de zon en maan zijn relatief kleine hemellichamen op slechts een paar duizend kilometer hoogte, ga zo maar door. De reden waarom de *flat earth theory* een voorbeeld van een *complottheorie* is, is omdat het gros van de *flat-earthers* claimt dat veel officiële instanties (bijvoorbeeld overheden, de Verenigde Naties of NASA) wel weten dat de aarde in feite plat is, maar deze waarheid achterhouden en de ‘gewone mens’ het bolvormige model voorschotelen. Het zal al met al duidelijk zijn dat het gedachtegoed van

flat-earthers indruist tegen de meest basale gevestigde theorieën en modellen van de natuurkunde, astronomie en kosmologie. *Flat-earthers* weigeren te geloven in de kennis van de ‘gevestigde orde’ en leven zodoende in hun eigen ideeënbubbel.

Iemand die niet gelooft in een platte aarde is volgens de flat-earther nog niet ‘wakker’

Precies om deze reden nemen weinig mensen de theorie serieus. Dit geldt doorgaans ook (juist) voor academici. Immers, het is vaak de kennis afkomstig van de academie die door deze complotdenkers op de proef wordt gesteld of glashard wordt ontkend. De meeste wetenschappers hebben hier simpelweg geen boodschap aan. Zodoende is er sprake van een zekere segregatie tussen die verschillende kennismilieus: ‘de wetenschap’ brengt haar feiten naar buiten, maar *flat-earthers* luisteren hier niet naar en houden hun eigen alternatieve feiten aan. Het probleem hierbij is dat deze segregatie leidt tot een zekere polarisatie, want door het gebrek aan gedeelde feiten en opvattingen is er vaak geen zinnige discussie te voeren tussen een *flat-earther* en een niet-*flat-earther*. Beide partijen zullen simpelweg ontkennen wat de ander te

zeggen heeft en besteden zodoende geen serieuze aandacht aan elkaanders opvattingen. Sterker nog, beide partijen zullen elkaar vooral belachelijk maken. Niet alleen wordt iemand die in een platte aarde gelooft al snel weggezet als iemand met waanideeën en iets dergelijks geldt andersom ook! Iemand die *niet* gelooft in een platte aarde is volgens de *flat-earther* nog niet ‘wakker’: een persoon die naïef achter de wetenschappelijke instanties aanhuppelt en niet voor zichzelf kritisch nadenkt. Dit leidt tot een problematische situatie. Deze polarisatie bemoeilijkt het voeren van een serieuze discussie en precies dit gebrek aan een fatsoenlijke discussie versterkt deze trend van polarisatie. We hebben te maken met een verhitte discussie over een basaal feit die zorgt voor onnodig veel verdeeldheid binnen een samenleving.

Het onderzoek

Het probleem dat ik in mijn scriptie voornamelijk adresseer, is dat veel filosofische discussie over complottheorieën *bijdraagt* aan dit probleem. Ook binnen de filosofie wordt complotdenken vaak afgeschreven als irrationeel en onjuist. Complotdenkers geloven in de verkeerde kennis. Complotdenkers zoeken naar structuur en controle (het georganiseerde complot) in een samenleving die eigenlijk inherent chaotisch en oncontroleerbaar is – het zijn argumenten die misschien een zekere kern van waarheid hebben, maar het heersende wij-zij-denken alleen maar onderschrijven en daarmee stimuleren. Het is dus precies de verkeerde strategie voor het zojuist geadresseerde probleem.

Het hoofdzakelijke doel van mijn scriptie was zodoende het formuleren van een alternatieve aanpak: een filosofische reflectie op complottheorieën die, in plaats van het bevestigen van de kloof tussen complotdenkers enerzijds en de gevestigde orde anderzijds, deze kloof probeert te overbruggen en toenadering zoekt tussen beide kampen. Met het overbruggen van de kloof bedoel ik dat ik de mogelijkhedenvoorwaarden zocht voor het voeren van een respectvolle discussie tussen *flat-earthers* en de aanhangers van het wetenschappelijke plaatje. Naar mijn inzicht zijn hiervoor

twee dingen nodig: een zekere *common ground* (ofwel een soort gedeelde waarheid) tussen beide kampen, en een setting waarin dit een basis kan vormen voor een discussie tussen de twee kampen. Dit lijkt een moeilijke (zo niet onmogelijke) opgave, want hoe vind je nou een uitgangspunt waar *flat-earthers* het eens zijn met een wereld die recht tegen hun ideeën ingaat? Ik heb gepoogd dit probleem te overbruggen door me in mijn analyse niet zozeer te focussen op de feitelijke inhoud van de theorie waar *flat-earthers* in geloven, maar veeleer op *de manier waarop flat-earthers tot deze*

feiten komen. Ik heb uitvoerig gekeken naar de methoden die *flat-earthers* gebruiken en de onderliggende overtuigen waar zij deze op baseren.

Hiervoor heb ik me verdiept in het promotieonderzoek van de Amsterdamse socioloog Jaron Harambam, die zich gedurende een aantal jaar uitvoerig heeft verdiept in de Nederlandse complotdenkerscultuur. Hij liet onder meer zien dat veel complotdenkers vrij afwijkende denkbeelden hebben over kennis, waarheid en hoe je hier-toe komt. Veel complotdenkers denken

dat échte waarheid niet wordt bereikt door empirisch onderzoek, maar dat *de* waarheid bijvoorbeeld ‘een gevoel’ is, of dat je de waarheid alleen ‘van binnen’ moet zoeken, of dat waarheid relatief is aan tijd, plek of persoon, *et cetera*. Naast deze ietwat schimmige waarheidsideeën identificeert Harambam echter ook een categorie complotdenkers die hier anders over denkt: zij geloven dat er één objectieve waarheid is, die is vast te stellen met de juiste manier van onderzoek. In mijn scriptie betoog ik dat *flat-earthers* tot deze categorie behoren.

Het onderzoek dat *flat-earthers* leidt tot hun theorie is bijna ‘wetenschappelijk’ te noemen

Het onderzoek dat *flat-earthers* leidt tot hun theorie is daarnaast bijna ‘wetenschappelijk’ te noemen. Als onderdeel van hun eigen methoden proberen *flat-earthers* met zelfbedachte experimenten aan te tonen dat de aarde inderdaad plat is. Los van de feitelijke inhoud van deze methoden, laat dit allemaal zien dat *flat-earthers* ergens een puur wetenschappelijke *mindset* hebben: ze zijn op zoek naar een bepaalde ‘absolute waarheid’, die kan worden bereikt met de juiste vorm van onderzoek. Dit onderzoek behelst het uitvoeren van bepaalde experimenten in de wereld, op basis waarvan algemene conclusies worden getrokken. Hiermee betoog ik dat *flat-earthers* op dit fundamentele niveau, vergeleken met de gemiddelde complotdenker, eigenlijk bijzonder sympathiek zijn jegens de wetenschap en haar methoden. Het zijn vooral de instituties waarbinnen het onderzoek wordt gevoerd die men wantrouwt.

Deze bevindingen die onder het gedachtegoed van *flat-earthers* ligt, beschouw ik zodoende als *common ground* tussen *flat-earthers* enerzijds en ‘de weten-

schap’ anderzijds. Een gedeeld uitgangspunt dat, zoals hierboven beschreven, een basis kan vormen voor een respectvolle discussie. De fundamentele mismatch tussen de verschillende denkbbeelden van beide kampen lijkt immers relatief mee te vallen. Voor de precieze vorm van een discussie als deze, heb ik opvattingen van verschillende filosofen beschreven en toegepast op mijn casus. Sommige filosofen claimen namelijk dat het helemaal niet zo gek is dat onze samenleving aanleiding geeft tot complotdenken, omdat de instanties die

onze samenleving besturen en controleren allesbehalve transparant en open zijn voor de ‘gewone burger’. Het feit dat deze burger wantrouwen krijgt in wetenschappelijke of politieke instanties komt voort uit het feit dat de burger helemaal geen inzicht heeft in wat er überhaupt gebeurt. Daarom hebben filosofen voorgesteld om bijvoorbeeld het wetenschappelijke proces transparanter,

inzichtelijker en daarmee minder afstandelijk te maken voor de leek. Er zijn bijvoorbeeld discussiemodellen ontworpen waarbij complotdenkers simpelweg om tafel gaan met wetenschappers en andere willekeurig uitgekozen mensen (dit laatste om uit te sluiten dat zo’n discussiemodel onderdeel kan lijken van een complot) om te discussiëren over de materie en de verschillende theorieën. Belangrijk hierbij is dat deze discus-

sie op respectvolle wijze gebeurt. Van iedere deelnemer wordt verwacht dat zij *open-minded* het gesprek aangaat met de ander en de opvattingen van de ander met respect benadert.

Dit is dus de essentie van mijn scriptie. In plaats van het polariseren van de discussie door de ‘tegenpartij’ belachelijk te maken en haar daarmee niet serieus te nemen, is het juist belangrijk dat we weer met elkaar in gesprek kunnen gaan. In deze scriptie heb ik hiervoor de *case study* van de *flat earth theory* aangepakt, grotendeels wegens mijn persoonlijke interesse. Tevens benadrukt dit absurde voorbeeld de ernst van het polarisatieprobleem: zelfs over zo’n gevestigde waarheid als de bolle vorm van de aarde kan zo’n breed polariserende en felle discussie plaatsvinden. Maar ik wil ook juist benadrukken dat dit probleem veel breder is. Tegenwoordig zijn er namelijk vergelijkbaar polariserende discussies over feitelijke kwesties, zoals bijvoorbeeld de invloed van de mens op klimaatverandering, de gezondheid van vaccinaties, of over politieke zaken: zie de steeds groter wordende kloof tussen ‘links’ en ‘rechts’. Dit is iets waar we vermoedelijk de komende tijd steeds meer mee te maken zullen krijgen en dat baart mij grote zorgen. Ik hoop dat ik met mijn scriptie mijn steentje bij heb kunnen dragen aan het adresseren van dit probleem, en bovendien heb laten zien wat een mogelijke aanpak is van dit probleem.

TEKST SYBOLT FRISO

In plaats van het polariseren van de discussie door de ‘tegenpartij’ belachelijk te maken en haar daarmee niet serieus te nemen, is het juist belangrijk dat we weer met elkaar in gesprek kunnen gaan

Als je net als ik bent, oftewel iemand met een maatje 42/44, kun je nog wel eens moeite hebben met het vinden van de juiste afdeling in een kledingzaak. Dat we bij de dameskleding moeten zoeken lukt nog wel, maar dan is nog de vraag of je naar de rekken gaat met de reguliere kledingmaten of dat de plus size-collectie toch beter is. En daar ligt nu net het probleem: wanneer je niet onder de 'modematen' valt, dat wil zeggen maat 32 en 34, maar ook niet behoort tot plus size, maat 44 en groter, wordt het shoppen voor leuke kleding in mijn ervaring toch wel moeilijker. Voor deze tussenliggende maten is inmiddels ook een term bedacht: mid size. En laat nu net het overgrote deel van de Nederlandse vrouwen een van deze middenmaten hebben.

De gemiddelde maat van een vrouw in Nederland is maat 42 en juist deze maat komt door termen zoals de voorgaande in een grijs gebied te liggen. Hoewel hier maat 44 tot en met 56 onder plus size valt, spreken ze in de modewereld al van plus size wanneer iemand maat 38 of groter heeft. Dus waar zou je dan onder vallen als je, net als ik, met een maatje 42 rondloopt?

Vaak genoeg loop ik in bijvoorbeeld de H&M en pak ik zoveel kledingstukken dat ik het niet eens meer allemaal vast kan houden, waardoor ik genoodzaakt ben een onhandige tas te pakken, maar bij het passen zit er, als ik geluk heb, misschien één topje goed van de twintig die ik had gepakt. Aan de broeken begin ik niet eens meer in die winkel, omdat de grootste maat (vaak 33, dus een XL-XXL) werkelijk nooit past, terwijl in andere winkels ik gewoon een XL of maat 44 kan dragen. Dit zou natuurlijk aan mijn lichaamsverhoudingen kunnen liggen, dus bij jou zou het met soortgelijke maten wel goed kunnen zitten. Hoe dan ook, ik passeer de plus size-afdeling vrijwel altijd en pak dus alle items van de reguliere collectie.

Wanneer ik dan toch bij de plus size-afdeling kom, valt het mij op dat dit een erg smal gedeelte is van de hele winkel. Waar in de H&M van de twee etages toch wel anderhalf is besteed aan vrouwenkleding, is nog geen kwart daarvan onderdeel van de plus size-collectie. Welgeteld zijn het misschien een paar rekken. Wat daarnaast nog opmerkelijk is, is het feit dat deze rekken vaak niet eens het verlengde zijn van de gewone collectie, maar hele andere items bevatten en over het algemeen ook erg basic zijn. Ik zie veel items hangen die lang zijn en losjes om je lichaam vallen. Bij mij, en misschien ook bij anderen, doet dit het idee wekken dat de vrouwen die gecategoriseerd worden als plus size niet helemaal hun lichaam mogen laten zien, alleen gebaseerd op de kleding. Ook al is dit totaal niet de bedoeling van de designers, onbewust kan dit beeld wel gecreëerd worden. Nog een dingetje is dat maat 44 zowel in de reguliere als in de plus size-collectie zit, wat ook voor verwarring kan zorgen, maar ook als positief kan worden gezien, omdat je dan extra opties hebt om uit te kiezen.

Zelf categoriseer ik mezelf absoluut niet als plus size, maar ook niet als mid size. Ik vind het niet fijn om er een label op te plakken, omdat ik vind dat het ook helemaal niet uitmaakt waar je nu onder valt. Een maat is maar een getal op een label in je kledingstuk dat niets wegneemt van hoeveel jij waard bent als persoon. Ik denk dat het goed is als kledingzaken een grote variatie aan kledingmaten in de winkel hebben hangen, dus inclusief de maten die nu als plus size worden bestempeld. Zo kunnen meiden zoals ik ook genieten van de reguliere collectie, zonder daar iets voor op te hoeven geven.

TEKST CAROLINE BRINKHUIS

Lekker bij paps en mams

deel III

2020 is net begonnen en dat betekent dat het alweer een jaar geleden is dat ik besloten heb om de huur van mijn kamer op te zeggen en weer bij mijn ouders in te trekken. Hoewel ik de huur pas vanaf april 2019 had opgezegd, was na lang wikken en wegen de knoop begin januari toch echt doorgehakt. Het klinkt cliché om te zeggen dat de tijd vliegt, maar jeetje, ik kan me bijna niet voorstellen dat ik dit besluit alweer een jaar geleden genomen heb. Tegelijkertijd ben ik inmiddels wel weer helemaal gewend aan wonen bij mijn ouders en het op en neer

verbetering in is gekomen, neem ik dit goede voornemen ook mee naar 2020. Ik kwam ook het eerste semester van dit jaar nog nét iets te makkelijk in de verleiding om iets lekkers te halen op het station. Dit moet, vind ik zelf, vanaf 2020 toch wel écht afgelopen zijn. Want mijn hemel, wat een verspillings van je geld is dat eigenlijk.

Ik kreeg van veel studenten nog wel eens de vraag of het allemaal wel een beetje te doen is, dat heen en weer reizen voor elk college. En ja, het is goed te doen. Het enige probleem is dat ik in de ochtend altijd wat opstartproblemen heb en dat ik, wanneer ik nu de bus of de trein mis, ook echt te laat op college ben. Eerder kon ik dan natuurlijk nog wel een stukje harder fietsen, maar de trein of bus gaat niet sneller rijden als ik te laat ben. Tot nu toe is het gelukkig nog geen enkele keer misgegaan.

Het aankomende semester staat me (in mijn ogen) een van de meest spannende momenten uit mijn studietijd te wachten, namelijk mijn eerste stage op een middelbare school. Dat wordt ook nog wel even een dingetje, je kan namelijk niet zelf een school uitkiezen. Het vele reizen met het OV ben ik inmiddels wel gewend en dus zou ik het ook niet erg vinden om voor mijn stageschool voor dag en dauw op te moeten staan en er naar toe te reizen met de trein of de bus. Er is alleen nu wel een hele grote maar... als het een school ergens achterin Groningen of Friesland is, heb ik wel een serieus probleem. Die plaatsen zijn namelijk slecht bereikbaar vanaf Zwolle, waardoor het nog wel eens knap lastig kan gaan worden om daar elke dag op tijd te zijn. Ik heb er vertrouwen in dat ik gewoon op een school terecht kan die wel makkelijk te bereiken is vanaf Zwolle, maar ik moet toegeven dat in die onzekerheid zitten niet echt prettig is. Volgend jaar, wanneer ik met mijn lio-stage begin, heb ik gelukkig wel iets meer vrijheid als het aankomt op scholen en locatie. Dit jaar wil ik dan ook actief op zoek gaan naar een stageschool in Zwolle. Gelukkig kan ik op vrijwel iedere middelbare school in Zwolle mijn stage doen, dus dat zie ik wel goedkomen.

Het aankomende semester staat me (in mijn ogen) een van de meest spannende momenten uit mijn studietijd te wachten

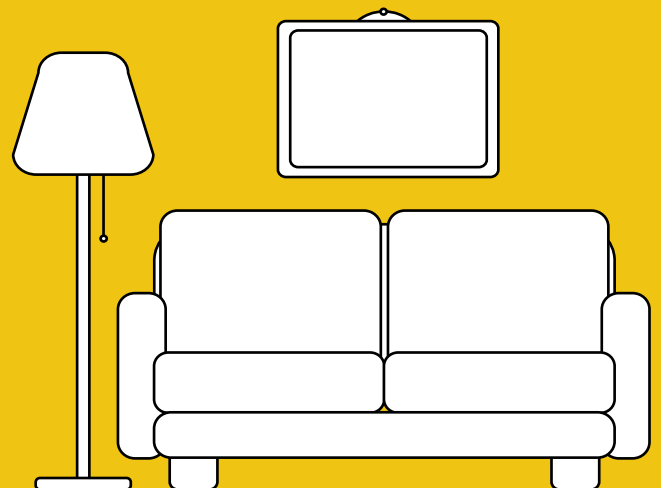
moeten reizen tussen Zwolle en Groningen. Het brengt zo nu en dan nog wel eens uitdagingen met zich mee, maar ik heb me aardig aan kunnen passen aan mijn 'nieuwe leven'. Een van de redenen waarom ik terug ben verhuisd naar mijn ouders, was dat ik veel kon sparen. Dat is alleen helaas nog niet altijd even goed gegaan. Omdat ik mijn geld niet meer uit hoefde te geven aan dingen als boodschappen, dacht ik dat ik überhaupt bijna geen geld meer zou uitgeven. Maar die spaarrekening bracht me elke keer toch wel in de verleiding om dingen te kopen die ik eigenlijk niet nodig had. En met dingen die ik niet nodig heb bedoel dan vooral: lekkere snacks op het station. Man, wat heb ik daar de eerste paar maanden dat ik weer in Zwolle woonde veel geld aan verspilld. Een goed voornemen voor het huidige collegejaar was dan ook minder snacks kopen op het station. En hoewel hier vanaf september ook wel echt

Het voelt aan de ene kant heel gek dat ik alweer in de laatste fase van mijn studie zit. Tegelijkertijd merk ik ook dat ik steeds meer klaar ben voor een volgende stap. Ik heb er wel behoefte aan om mijn eigen geld te verdienen, en ik begin ook steeds meer te merken dat ik zo onderhand wel klaar ben met het schrijven van papers en essays. Misschien dat dit sowieso van maar weinig mensen een hobby is, maar als je al weet dat je voor het onderwijs wil gaan, wil je het liefst daar zoveel mogelijk mee doen. Gelukkig gaat mijn stage dan ook bijna beginnen.

Ik krijg van mensen ook nog weleens de vraag of ik dingen mis en of ik weleens spijt heb gehad van mijn besluit. Spijt heb ik niet, al mis ik de gezellige borrels natuurlijk weleens. Tegelijkertijd kan ik het ook steeds meer waarderen als ik gewoon lekker een avondje thuis kan zijn. Het enige echte nadeel dat ik nu heb opgemerkt, is dat ik niet altijd zelf kan bepalen wat ik wil eten. Al is dat soms juist ook wel heel fijn. Toen ik nog in Groningen woonde, had ik vaak de grootste moeite met bedenken wat ik elke avond wilde eten. Tegelijkertijd had ik er wel meer vrijheid in en hoefde ik dus nooit dingen te eten die eigenlijk niet lekker vond. Dat is nu helaas nog weleens het geval, al komt het eigenlijk nauwelijks voor. Ik merk eigenlijk vooral aan dit soort kleine dingen dat ik vooral behoefte heb aan een eigen plekje met mijn vriend, helaas zit dat er financieel gezien voorlopig nog niet in (zie mijn tirade over de huizenmarkt in deel II). Al met al ben ik, een jaar naar mijn besluit, nog altijd tevreden over mijn keuze. Je zult je leven er iets op aan moeten passen, maar dat is me tot nu toe aardig gelukt.

TEKST SIMONE BROEKMAN

Spijt heb ik niet, al mis ik de gezellige borrels natuurlijk weleens

“De GSb maakte mijn wereldbeeld completer”

“Een laatbloeier,” zo noemt hij zichzelf. Wimar Hebels (1982) kwam met 25 jaar de GSb binnen als bestuurssecretaris in 2006-2007. Daarvóór had hij al een jaar in de faculteitsraad van Letteren gezeten en niet al te lange tijd na zijn bondsjaar werd hij penningmeester van de Landelijke Studentenvakbond (LSVb). Ook na deze *tour de force* kon de belangenbehartiging zich niet rustig houden: de historicus is al een aantal jaren in dienst van de SP-fractie in de Tweede Kamer, alwaar hij op het onderwerp Financiën zit. In gesprek met *Nait Soez’n* blikt hij terug.

Hoe ben je bij de GSb terecht gekomen? En waarom?

Ik zat in 2005 in de faculteitsraad van Letteren. Ik wilde toen wat meer erbij gaan doen en heb me toen gekandideerd voor de VOS-fractie [Vooruitstrevend Overleg Studenten, red.] in de Universiteitsraad. Helaas stond ik te laag op de lijst om erin te komen en zo ben ik het bestuur van de GSb ingegaan. In de faculteitsraad merkte ik dat je beperkte invloed hebt. Uiteindelijk merkte ik ook, naarmate de campagne voor de Universiteitsraad verderliep, dat zo’n bondsbestuur veel interessanter is.

Wat kenmerkte het studentenleven in die jaren?

In mijn beleving was er veel vrijheid om te ontdekken wat er op je pad zou kunnen komen. Ik had in ieder geval niet echt een doel. Een groot verschil met nu, dat begon trouwens al toen ik studeerde, was dat er meer druk was. Daarom deed ik meerdere opleidingen en heb ik er van alles bij naast gedaan – geschiedenis en wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied, om precies te zijn. Er waren altijd veel historici bij de GSb te vinden.

Wat onderscheidde de GSb van andere studentenorganisaties?

De GSb heeft natuurlijk een intrinsiek doel. Het is niet zomaar een gezelligheidsclub. De bond zet zich in voor meer dan alleen het studentenleven zelf. Ik heb me in mijn bestuursjaar ingezet voor de verhoudingen die soms nogal gespannen waren tussen kamerverhuurders en de wijken waarin die kamers gevestigd waren. Daarnaast was de GSb erg los, in de zin dat er veel verschillende denktranten naast elkaar bestonden. We hadden destijds veel actieve leden die bij een politieke partij of jongerenorganisatie zaten, maar dat ging allemaal aardig goed samen. Daarin was een zekere vrijbuitersmentaliteit te vinden. Je was ook echt altijd wel bezig met iets. We gingen bijvoorbeeld gewoon eens een enquête afnemen op de Hanze. Er kwam dan ook veel creativiteit bij kijken om dat allemaal te doen.

Wat is je het meest bijgebleven van je bestuursjaar?

Als je het hebt over de relevante dingen die we hebben gedaan, zogezegd, dan is me veel bijgebleven van de vele discussies die we hebben gehad om de VOS-fractie om te dopen in de GSb-fractie. Dat deed veel stof opwaaien. Ik ben ook veel bij LSVb-zaken geweest en daardoor merk je dat veel mensen op een nog hoger vlak bezig waren. Bij de GSb waren we erg lokaal gericht, met dat landelijke was ik veel minder bezig. Andere studentenvakbonden gingen daar heel anders mee om. De soms ellenlange ALV's en de moeite die het kostte om mensen naar ALV's toe te krijgen is staat me ook nog helder voor de geest. Je hebt heel veel aan een ledenvergadering, maar als daar alleen maar oud-bestuursleden zitten, dan verliest het toch aan relevantie. Daar wil je toch graag meer mensen bij hebben, maar het is aan het zittende bestuur om het aantrekkelijk te maken om te komen!

Wat vond je het hoogtepunt van je bestuursjaar?

Als je spreekt in termen van succes, dan deden we ons uiterste best om meer te doen met Hanzestudenten. Dat is altijd al een probleem geweest. Door te enquêteren in de gebouwen daar wilden we hen meer bereiken. Het was voor de rest een nogal rumoerig jaar, waarbij moet je denken aan bestuursleden die het nogal lieten afweten. Iemand van ons deed een heel stuk minder en liet uiteindelijk niets meer van zich horen. We hadden ook veel met huisvesting gedaan en daar ook heel wat op kunnen bereiken, maar ik weet simpelweg niet meer wat dat was.

Wat waren de grote thema's die studenten aangingen in je GSb-periode?

Als het gaat om hogeronderwijsbeleid, dan was het heel lauw in die tijd. Mark Rutte was net weg als staatssecretaris en hij was opgevolgd door Bruno Bruins. Rutte had een plan voor het hoger onderwijs dat hij met veel bombarie aankondigde en waarmee hij in alle regels wilde snijden, maar Bruins zette dat plan in de ijskast. Het kabinet-Balkenende III was toen al demissionair. Na Bruins kwam Ronald Plasterk, maar die heeft ook weinig gedaan. Twee jaar eerder was er nog een enorme demonstratie van een paar duizend mensen in Groningen tegen Rutte en andere kabinetsplannen. Het mobiliseren van mensen op dat vlak werd aldus een stuk moeilijker, want er waren relatief nietszeggende bewindspersonen. Lokaal was er wel heel veel. Zo waren er bij de letterenfaculteit veel financiële problemen en dat is heel lang zo gebleven. Bij de gezelligheidsverenigingen speelden bovendien affaires met ontgroeningen, die gingen er ruig aan toe. Iemand van geschiedenis die ik kende is bijna in coma geraakt omdat hij 6 liter water moest drinken als ontgroening! Een hoogtepunt dat helemaal aan het einde kwam was het kraken van het oude postkantoor aan het Gedempte Zuiderdiep, dat we hebben omgebouwd tot een woonwinkel. Die actie voerden we uit samen met ROOD en DWARS. Ook hebben we het oude IBG-kantoor [Informatie Beheer Groep, voorloper van DUO, red.] aan de Steenhouderskade gekraakt, waarna daar zo'n 100 tot 150 mensen konden gaan wonen. Het was in ieder geval heel tof om te doen!

“Je hebt veel aan een ledenvergadering, maar als daar alleen maar oud-bestuurders zitten verliest het aan relevantie”

“Maak de studenten duidelijk dat je op zoek bent naar wat zij ergens van vinden”

Na de GSb ben je ook penningmeester geweest van de LSVb. Wat veranderde er daarmee voor jou?

Ten eerste moest ik naar Utrecht verhuizen en ten tweede is de LSVb een fulltime baan, dat maakte al een groot verschil. Ik ging toch wel anders naar de GSb kijken, maar dan meer als organisatie. Je hebt te maken met alle andere studentenbonden – toen hadden we er nog 11 – en daardoor verandert de dimensie waarin je werkt. Dan heb je ook niet meer te maken met een monolithische structuur zoals bij de GSb, waar men toch vrij eenzijdig dacht over bepaalde kwesties. Juist dan bemerk je de grote verschillen in de studentenvakbondwereld. Per regio verschilt het ook zo sterk. Uiteindelijk kom je dan uit bij het sluiten van compromissen. Als je de GSb ertussenuit haalt, dan was de GSb veel ‘strenger’ dan de rest. Op het gebied van huisvesting, die ik onder mijn hoede had, vonden de ASVA en de USF [Utrechtsche Studenten Faculteiten, voorganger van VIDUIS, red.], dat de LSVb voor variabele studiefinanciering moest gaan pleiten. In die steden waren de kamerprijzen zó hoog dat studenten daar hogere studiefinanciering moesten krijgen. De GSb reageerde daarop door te zeggen dat je daarmee alleen maar de huisjesmelkers zou gaan spekken. Dat idee is één keer ter sprake gekomen en daarna heeft niemand het er ooit nog over gehad, gelukkig.

Wat heb je opgestoken van je tijd bij de bond?

Ik ben vooral veel over mezelf te weten gekomen, dat is in die tijd van je leven toch een heel goede manier om jezelf te kunnen ontwikkelen. Ik was rond de 25 jaar toen ik bij de GSb kwam en nog volop in ontwikkeling! In de omgang met mensen leer je ook erg veel. Ook ken je de samenleving veel beter kennen. We hebben wel eens met burgemeester Jacques Wallage niet alleen gesproken over studentenhuishuizing maar ook over zijn tijd bij de Gronstra [Groninger Studentenraad, voorloper van GSb, red.] 40 jaar daarvoor. Dat soort ervaringen maken je wereldbeeld completer. Als je alleen maar studeert, dan ben je heel erg opgesloten in je eigen wereldje. In mijn functie als secretaris leerde je het hele bestuursleven natuurlijk ook beter kennen, denk aan een vervelend klusje als ledenadministratie. Ik ging vanuit het bestuur ook over de Nait Soez’n en daar leer je, anders dan bij geschiedenis, echt voor een publiek schrijven. Inzicht in hoe politiek werkt, zowel lokaal als landelijk, komt verder ook om de hoek kijken.

Wat is de rode draad geweest in je carrière toen je van de universiteit ging?

Voorop gesteld: ik ben heel laat afgestudeerd en daarnaast ben ik altijd een beetje zoekende geweest. Ik had een globaal idee van wat ik zou willen doen, maar ik heb van alles en nog wat gedaan. Het ging er met name om dat ik geld had, hoewel ik altijd graag iets wilde doen wat ik interessant vond. Ik heb altijd gezocht naar iets waarvan ik kon leren. Soms volg je ook maar gewoon wat je wordt aangereikt. Zo’n 5 tot 6 jaar geleden was het aantal vacatures niet zo groot en dan is het een kwestie van solliciteren.

Tegenwoordig ben je fractiemedewerker Financiën van de SP. Wat maakt de SP tot jouw partij?

De SP staat tussen de mensen. Ik was nog geen lid van de SP toen ik bij de GSb zat, dat gebeurde in 2014. Bij de SP ervoer ik een niet zuiver theoretische invulling van wat een politieke partij zou moeten doen. Het is een partij die zich veel meer richt op wat mensen willen – dat wordt ‘massalijn’ genoemd – en het is belangrijk dat je ideeën niet zomaar uit een boekje haalt maar die ook aan de deur toetst. ‘Buurten in de buurt’ noemen we dat. We gaan de deuren bij langs om na te gaan wat mensen te zeggen hebben over wat je lokaal of landelijk doet. Dat heb ik altijd erg charmant gevonden aan de SP.

Wat zou je de GSb van vandaag de dag willen meegeven?

Over de actualiteit kan ik natuurlijk niet oordelen, maar ik vind het heel belangrijk dat de GSb de studenten opzoekt. Dat betekent dat je niet alleen kijkt wat er onder hen speelt maar ook dat je met hen bespreekt wat je als studentenbond voor ogen hebt. Je moet hen duidelijk maken dat je er niet alleen bent om, voorbeeld van toen, zetels voor de Universiteitsraad te halen, maar dat je ook op zoek bent naar wat zij vinden. De studenten zijn niet alleen burgers voor je. De bestuurders zijn natuurlijk relevant – zij nemen de beslissingen – maar het zijn de studenten waarvoor je het allemaal doet. Het is belangrijk om niet alleen te kijken naar wat haalbaar is, maar ook naar wat ideaal is.

TEKST CHRISTIAAN BRINKHUIS

Bestuur aan het woord

Geachte lezer,

Het nieuwe jaar is daar en wij als bestuur gaan er weer met goede moed tegenaan om de studentenbelangen te vertegenwoordigen. Wij zullen er zijn wanneer de student hulp nodig heeft en wanneer de student met zijn of haar volste vertrouwen naar de toekomst wil kijken.

Daarom ook dit mooie nummer 'Vertrouwen'. Wanneer je begint aan je studietijd vertrouw je erop dat je een eigen weg kunt uitstippelen naar een mooie toekomst. Toch gaat dit niet altijd zo makkelijk en kom je vele blokkades tegen. Deze blokkades zullen wij ook dit jaar weer zoveel mogelijk uit de weg werken om je het vertrouwen te geven dat deze studententijd je de beste mogelijkheden geeft om je in de toekomst te helpen.

Dit jaar blijven wij doorstrijden tegen het leenstelsel met de #nietmijnschuld-campagne. Dit moet je vertrouwen in je financiële situatie geven. Maar ook kijken we naar de woonsituatie en zijn wij samen met meer grote partijen tegen de short-stay contracten. Daar hebben we geen vertrouwen meer in en moet nu toch echt verdwijnen.

Wij hopen dat jullie ons het vertrouwen kunnen geven om op te komen voor de belangen van de student. Daarnaast hebben wij er vertrouwen in dat we samen met jullie er een mooi jaar van kunnen maken.

Met immer strijdbare groet,

Namens het gehele 49ste bestuur van de Groninger Studentenbond,

Jan Willem Leeuwma, voorzitter bestuur '19-'20

